

Dokument na rokovanie

A9-0193/2020

16.10.2020

SPRÁVA

o hospodárskych politikách eurozóny v roku 2020
(2020/2078(INI))

Výbor pre hospodárske a menové veci

Spravodajca: Joachim Schuster

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	15
INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE.....	16
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	17

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o hospodárskych politikách eurozóny v roku 2020 (2020/2078(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), najmä na jej článok 122 ods. 2, ktorý uľahčuje finančnú pomoc členským štátom, ktoré sa nachádzajú v ťažkostiach alebo ktorým hrozia závažné ťažkosti spôsobené prírodnými katastrofami alebo výnimočnými udalosťami, ktoré sú mimo ich kontroly, ako aj na jej článok 136 a protokoly č. 1 a 2,
- so zreteľom na Zmluvu o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii a jej „únikovú doložku“ obsiahnutú v článku 5 ods. 1, článku 6 ods. 3, článku 9 ods. 1 a článku 10 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii¹ a článku 3 ods. 5 a článku 5 ods. 2 nariadenia Rady (ES) 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchlňovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom zadlžení², uľahčení koordinácie rozpočtových politík v časoch prudkého hospodárskeho poklesu,
- so zreteľom na správu Komisie zo 17. decembra 2019 s názvom Správa o mechanizme varovania na rok 2020 (COM(2019)0651) a na odporúčanie Komisie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny zo 17. decembra 2019 (COM(2019)0652),
- so zreteľom na odporúčanie Rady z 10. februára 2020 o hospodárskej politike eurozóny³,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 26. februára 2020 s názvom Európsky semester 2020: hodnotenie pokroku pri štrukturálnych reformách a pri prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh a výsledky hĺbkových preskúmaní podľa nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 (COM(2020) 0150),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 10. júla 2020 o komplexnej politike Únie na predchádzanie praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu – akčnom pláne Komisie a ďalšom nedávnom vývoji⁴,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. februára 2017 o zlepšení fungovania Európskej únie využitím potenciálu Lisabonskej zmluvy⁵,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. februára 2020 s názvom „Preskúmanie správy hospodárskych záležitostí – Správa o uplatňovaní nariadení 1173/2011, 1174/2011,

¹ Ú. v. EÚ L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 209, 2.8.1997, s. 6.

³ <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2020/02/18/council-approves-its-recommendation-on-the-economic-policy-of-the-euro-area-for-2020/>

⁴ Prijaté texty, P9_TA(2020)0204.

⁵ Prijaté texty, P8_TA(2017)0049.

č. 1175/2011, č. 1176/2011, č. 1177/2011, č. 472/2011 a č. 473/2013 a o vhodnosti smernice Rady 2011/85/EÚ“ (COM(2020)0055),

- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 6. decembra 2017 s názvom Ďalšie kroky na ceste k dobudovaniu európskej hospodárskej a menovej únie: časový plán (COM(2017)0821),
- so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie z 27. mája 2020 s názvom Identifikácia potrieb obnovy Európy⁶,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 14. marca 2019 o návrhu nariadenia Rady o zriadení Európskeho menového fondu⁷,
- so zreteľom na svoje legislatívne uznesenie zo 16. septembra 2020 o návrhu rozhodnutia Rady o systéme vlastných zdrojov Európskej únie⁸,
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 7. júla 2020 s názvom Letná hospodárska predpoveď⁹,
- so zreteľom na závery Európskej rady z 21. júla 2020¹⁰,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 18. decembra 2019 o spravodlivom zdaňovaní v digitalizovanom a globalizovanom hospodárstve: BEPS 2.0¹¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. apríla 2020 o koordinovanom postupe EÚ v boji proti pandémie COVID-19 a jej dôsledkom ¹²,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. mája 2020 o novom viacročnom finančnom rámci, vlastných zdrojoch a pláne obnovy¹³,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. januára 2020 o európskej zelenej dohode (2019/2956(RSP))¹⁴,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 13. marca 2020 s názvom Koordinovaná hospodárska reakcia na vypuknutie nákazy COVID-19 (COM(2020)0112),
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/460 z 30. marca 2020, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013 a (EÚ) č. 508/2014, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na mobilizáciu investícií v systémoch zdravotnej starostlivosti členských štátov a v iných odvetviach ich hospodárstiev v reakcii na šírenie ochorenia COVID-19 (Investičná iniciatíva v reakcii na

⁶ Pracovný dokument útvarov Komisie – Identifikácia potrieb obnovy Európy, s. 16.

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/assessment_of_economic_and_investment_needs.pdf

⁷ Prijaté texty, P8_TA(2019)0218.

⁸ Prijaté texty, P9_TA(2020)0220.

⁹ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip132_en.pdf

¹⁰ <https://www.consilium.europa.eu/media/45109/210720-euco-final-conclusions-en.pdf>

¹¹ Prijaté texty, P9_TA(2019)0102.

¹² Prijaté texty, P9_TA(2020)0054.

¹³ Prijaté texty, P9_TA(2020)0124.

¹⁴ Prijaté texty, P9_TA(2020)0005.

koronavírus)¹⁵,

- so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. marca 2020 o aktivácii všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu (COM (2020) 0123),
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/461 z 30. marca 2020, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 2012/2002 s cieľom poskytnúť finančnú pomoc členským štátom a krajinám rokujúcim o prístupení k Únii, ktoré sú vážne postihnuté závažným ohrozením verejného zdravia¹⁶,
- so zreteľom na usmernenie Komisie pre členské štáty týkajúce sa priamych zahraničných investícií, voľného pohybu kapitálu z tretích krajín a ochrany európskych strategických aktív vzhľadom na očakávané začatie uplatňovania nariadenia (EÚ) 2019/452 (nariadenie o preverovaní PZI) z 25. marca 2020 (C(2020) 1981),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. marca 2020 o dočasnom rámci pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nákazou COVID-19 (2020/C 91 I/01) a na jeho zmenu zo 4. apríla 2020 (2020/C 112 I/01),
- so zreteľom na oznámenie Komisie členským štátom z 27. marca 2020, ktorým sa mení príloha o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, aby pokrývala krátkodobé poistenie vývozných úverov (2020/C 101 I/01 – C (2020) 2044),
- so zreteľom na rozhodnutie Komisie z 3. apríla 2020 o oslobodení od dovozného cla a oslobodení od DPH pri dovoze tovaru potrebného na boj proti účinkom pandémie ochorenia COVID-19 počas roku 2020 (C (2020) 2146),
- so zreteľom na návrh Komisie z 28. apríla 2020 na zmenu nariadení (EÚ) č. 575/2013 a (EÚ) 2019/876, pokiaľ ide o úpravy v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19: prijatie balíka predpisov o bankovníctve (COM(2020)0310 - 2020/0066(COD)),
- so zreteľom na posúdenie fiškálneho rámca so zameraním na právne predpisy balíkov šiestich a dvoch legislatívnych aktov z 19. septembra 2019, na výročnú správu Európskej fiškálnej rady z 29. októbra 2019 a na vyhlásenie Európskej fiškálnej rady o pandémii COVID-19 z 24. marca 2020 a na hodnotenie fiškálnej politiky vhodnej pre eurozónu na rok 2021 Európskej fiškálnej rady z 1. júla 2020,
- so zreteľom na ročnú stratégiu Komisie zo 17. decembra 2019 o udržateľnom raste na rok 2020 (COM(2019)0650),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 o európskej zelenej dohode (COM(2019)0640),
- so zreteľom na hospodárske prognózy Komisie: Jar 2020 zo 6. mája 2020 (inštitucionálny dokument č. 125),

¹⁵ Ú. v. EÚ L 99, 31.3.2020, s. 5.

¹⁶ Ú. v. EÚ L 99, 31.3.2020, s. 9.

- so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) 2020/672 z 19. mája 2020 o zriadení európskeho nástroja dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE) v dôsledku výskytu ochorenia COVID-19¹⁷,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. mája 2020 s názvom Európsky semester 2020: odporúčania pre jednotlivé krajiny (COM(2020)0500),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 27. mája 2020 s názvom Správny čas pre Európu: náprava škôd a príprava budúcnosti pre ďalšie generácie (COM(2020)0456),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 27. mája 2020 s názvom Rozpočet EÚ umožňujúci realizáciu plánu obnovy Európy (COM(2020)0442),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 27. mája 2020 o upravenom pracovnom programe Komisie na rok 2020 (COM(2020)0440),
 - so zreteľom na návrh Komisie z 28. mája 2020 na nariadenie Rady, ktorým sa zriaďuje Nástroj Európskej únie na obnovu s cieľom podporiť obnovu po pandémie COVID-19 (COM(2020)0441),
 - so zreteľom na návrh Komisie týkajúci sa rozhodnutia Rady o systéme vlastných zdrojov Európskej únie z 28. mája 2020 (COM(2020)0445),
 - so zreteľom na správu štyroch predsedov z 5. decembra 2012 s názvom Smerom k skutočnej hospodárskej a menovej únii, správu piatich predsedov z 22. júna 2015 o dobudovaní hospodárskej a menovej únie v Európe, na bielu knihu Komisie z 1. marca 2017 o budúcnosti Európy a na diskusný dokument Komisie z 31. mája 2017 o prehĺbení hospodárskej a menovej únie,
 - so zreteľom na správu Euroskupiny pre vedúcich predstaviteľov o prehlbovaní HMÚ zo 4. decembra 2018,
 - so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre hospodárske a menové veci (A9-0193/2020),
- A. keďže pandémia ochorenia COVID-19 vytvára pre EÚ aj na celom svete bezprecedentný a symetrický šok, a jej trvanie, ako aj zdravotné, sociálne a hospodárske následky, ešte nie sú predvídateľné;
 - B. keďže šok je symetrický, ale vplyv sa v jednotlivých členských štátoch značne líši, čo odráža závažnosť pandémie a prísnosť ich opatrení na zamedzenie šírenia, ale aj ich špecifické hospodárske expozície a počiatočné podmienky vrátane zraniteľnosti konkrétnych odvetví a ich dostupného priestoru na opatrenia fiškálnej politiky;
 - C. keďže odhodlaná, koordinovaná a solidárna európska reakcia má zásadný význam pre zmiernenie negatívnych hospodárskych a sociálnych dôsledkov krízy, fragmentácie vnútorného trhu a ďalšieho prehlbovania makroekonomických rozdielov a štrukturálnej polarizácie medzi regiónmi a krajinami; keďže vzhľadom na ich silnú vzájomnú

¹⁷ Ú. v. EÚ L 159, 20.5.2020, s. 1.

závislosť by sa neúplné oživenie v jednej krajine rozšírilo do všetkých ostatných krajín a všade by utlmilo hospodársky rast;

- D. keďže väčšina účinkov bude pravdepodobne dočasná a ak budú vnútroštátne a európske politiky zavedené na podporu príjmov, pracovných miest, likvidity a investícií účinné, hospodárska aktivita sa obnoví po postupnom uvoľňovaní obmedzení; keďže však možno očakávať trvalé negatívne dôsledky, ako je pokračujúci pokles dopytu, neistota na trhu a neisté príjmy, nedostatok investícií a pokles zamestnanosti, čo znižuje výrobný potenciál hospodárstva a poškodzuje návrat k predchádzajúcej trajektórii výroby a rastu;
- E. keďže Únia musí reagovať na súčasnú krízu tak, aby zvýšila svoju odolnosť voči budúcim krízam;
- F. keďže EÚ a jej členské štáty sa zaviazali dodržiavať hodnoty založené na zmluvách, vykonávať Agendu OSN 2030, Európsky pilier sociálnych práv a Parížsku dohodu o zmene klímy;
- G. keďže ženy sú neúmerne zasiahnuté dôsledkami krízy a navrhovaná reakcia obnovy nerieši výzvy súvisiace s krízou COVID-19 v odvetví sociálnych služieb a osobitné výzvy, ktorým čelia ženy;
- H. keďže kríza COVID-19 postihuje najmä zraniteľné skupiny, čo má za následok zvýšené nerovnosti, chudobu, nezamestnanosť a sociálne rozdiely, a zároveň oslabuje sociálne normy a normy zamestnanosti v Európe;
- I. keďže pandémie ochorenia COVID-19 zdôraznila význam ocenenia poskytovania opatrovateľskej práce, a to nielen v odvetví zdravotnej starostlivosti, ale aj v súvislosti so starostlivosťou o deti, starostlivosťou o osoby so zdravotným postihnutím a starostlivosťou o staršie osoby; zdôrazňuje, že hospodárske politiky eurozóny musia venovať viac investícií do vysokokvalitných, cenovo dostupných a prístupných verejných a súkromných služieb starostlivosti;
- J. keďže v roku 2019 členské štáty v plnej miere vykonali iba 5,7 % odporúčaní pre jednotlivé krajiny, v prípade 45,9 % sa dosiahol aspoň určitý pokrok, ale 48,4 % odporúčaní nebolo vykonaných vôbec alebo sa preukázal len obmedzený pokrok;
- K. keďže v záujme demokratickej legitimity a transparentnosti sa vyžaduje zodpovednosť Rady, Komisie a Euroskupiny voči Európskemu parlamentu vo všetkých fázach procesu európskeho semestra;

I. Východisková situácia

1. s veľkým znepokojením konštatuje, že podľa hospodárskej prognózy Komisie z leta 2020 sa očakáva, že v roku 2020 EÚ postihne najhlbšia recesia v jej histórii s poklesom o 8,3 %, ktorý je oveľa väčší, ako pôvodne predpokladaných 7,4 % v prognóze z jari, čo znamená, že recesia bude omnoho vážnejšia než počas finančnej krízy v roku 2009; tiež konštatuje nárast súhrnného rozpočtového deficitu z 0,6 % HDP v roku 2019 na približne 8,5 % HDP v roku 2020, v eurozóne aj v EÚ, čo predstavuje nový vrchol celkového pomeru dlhu k HDP v eurozóne na úrovni takmer 102,7 % (95,1 % v EÚ), čím sa zvráti klesajúci trend zaznamenaný od roku 2014; zdôrazňuje, že

nezamestnanosť v eurozóne sa podľa očakávaní v roku 2020 zvýši zo 7,5 % (6,7 % v EÚ) v roku 2019 na 9,5 % (9 % v EÚ) a že možno očakávať pozoruhodný negatívny vplyv na MSP, zatiaľ čo jednotný trh a jeho konkurencieschopnosť sú obklopené mimoriadne vysokou neistotou a značnými rizikami nepriaznivého vývoja;

2. je znepokojený negatívnym vplyvom krízy súvisiacej s pandémiou ochorenia COVID-19 na celosvetové hospodárstvo, obchod, nerovnosť (vrátane nerovnosti príjmov a rodovej nerovnosti) a chudobu; berie na vedomie predpokladaný pokles celosvetového HDP tento rok (okrem EÚ) približne o 3 %, čo je výraznejší pokles než počas globálnej finančnej krízy v rokoch 2008 – 2009, s poklesom objemu svetového dovozu o viac ako 10 % a poklesom vývozu z eurozóny o približne 13 % v roku 2020; je znepokojený nárastom chudoby, keďže mnohé rozvíjajúce sa krajiny a krajiny s nízkymi príjmami majú obmedzenú schopnosť riešiť zdravotnú krízu takéhoto rozsahu, ako aj obmedzený politický priestor na absorbovanie makroekonomického vplyvu;
3. poukazuje na to, že podľa odhadu Komisie investičné potreby 27 členských štátov EÚ v rokoch 2020 a 2021 budú dosahovať 1,5 bilióna EUR, okrem východiskovej hodnoty predpokladanej v jarnej prognóze a na zabezpečenie ekologickej transformácie a digitálnej transformácie bude potrebných aspoň 595 miliárd EUR ročne¹⁸ vrátane dodatočných investičných potrieb vo výške 20 miliárd EUR ročne na uskutočnenie strategických investícií potrebných na autonómnosť EÚ na účel posilnenia odolnosti priemyslu a strategickej nezávislosti EÚ, pokiaľ ide o najpotrebnejšie tovary a služby (zdravotnícke potreby a liečivá, strategická digitálna infraštruktúra, kľúčové základné technológie, kritické suroviny, obrana a vesmír),
4. konštatuje, že súhrnné podporné opatrenia zamerané na likviditu poskytnuté v reakcii na pandémiu predstavujú 22 % HDP EÚ a boli doplnené existujúcimi rozpočtovými nástrojmi EÚ, ktoré ponúkajú podporu vo výške približne 4,5 % HDP EÚ¹⁹; zastáva názor, že tieto opatrenia budú musieť pokračovať aj v roku 2021; ďalej konštatuje, že iniciatíva Next Generation EU môže európskym hospodárstvám v priebehu nasledujúcich štyroch rokov poskytnúť dodatočný fiškálny stimul vo výške 4 až 5 % HDP;
5. zdôrazňuje, že investície verejného aj súkromného sektora boli už pred krízou zjavne nedostatočné a že z prognóz vyplýva ďalšie výrazné zníženie investícií, ktoré sa odhadujú na 846 mld. EUR v rokoch 2020 a 2021 spolu²⁰;

II. Krátkodobé požiadavky

Oživenie hospodárstva

6. uznáva, že EÚ čelí bezprecedentnej výzve zmiernenia sociálnych a hospodárskych dôsledkov historickej recesie a určenia smerovania rýchleho hospodárskeho oživenia spojeného s udržateľným a spravodlivým prechodom a digitálnou transformáciou a s posilnením konkurencieschopnosti; je presvedčený, že v tejto súvislosti je nevyhnutné

¹⁸ Pracovný dokument útvarov Komisie – Identifikácia potrieb obnovy Európy, s. 16.

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/assessment_of_economic_and_investment_needs.pdf

¹⁹ Strana 3 prognózy na jar 2020: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip125_en.pdf

²⁰ Pracovný dokument útvarov Komisie: Identifikácia potrieb obnovy Európy (pozri vyššie).

výrazne a trvalo zvýšiť verejné a súkromné investície, nevyhnutné sú aj sociálne, environmentálne a hospodársky udržateľné reformy s dlhou životnosťou, a že zvýšená úroveň investícií sa musí stabilizovať na mnoho rokov, pričom je potrebná aj väčšia vzostupná konvergencia v EÚ a udržateľný rast;

7. víta rýchlu a silnú reakciu na krízu v oblasti menovej a fiškálnej politiky na úrovni EÚ a členských štátov s núdzovým pandemickým programom nákupu aktív ECB (PEPP), s aktiváciou Európskeho mechanizmu pre stabilitu (EMS) a so zavedením Celoeurópskeho záručného fondu EIB na zabezpečenie likvidity a stabilizácie finančných trhov, a berie na vedomie aktiváciu „všeobecnej únikovej doložky“ Komisiou, ktorá umožňuje maximálnu flexibilitu fiškálneho rámca, a s prijatými dočasnými pravidlami štátnej pomoci, aby národné vlády mohli finančne podporovať systémy zdravotnej starostlivosti a podniky, a to okrem bezprostredného európskeho systému podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE) navrhnutého s cieľom udržať ľudí v zamestnaní počas krízy;
8. víta závery Európskej rady, v ktorých sa navrhuje plán hospodárskej obnovy Európy, a nástroj NGEU²¹, ktorý zahŕňa 750 miliárd EUR, vydávanie dlhopisov Komisiou a nové vlastné zdroje; pripomína však výzvu Parlamentu na oveľa vyšší investičný impulz na riešenie krízy COVID-19 a uznáva, že na predchádzanie obrovským hospodárskym a sociálnym rozdielom a na dosiahnutie dlhodobých sociálnych a environmentálnych cieľov EÚ treba ďalšie opatrenia;
9. považuje za nevyhnutné, aby bol navrhovaný balík opatrení na obnovu plne v súlade s novou stratégiou udržateľného rastu EÚ a vychádzal zo stratégie správneho financovania, t. j. v súlade so zásadami Európskej zelenej dohody (EZD), podľa ktorej je udržateľnosť základom pri prijímaní opatrení a cieľov, Európskym pilierom sociálnych práv (EPSP) a cieľmi OSN v oblasti udržateľného rozvoja a s cieľom chrániť práva žien a dosiahnuť rodovú rovnosť; žiada, aby sa finančné prostriedky a zdroje nasmerovali na projekty a príjemcov, ktorí vynakladajú príslušné zdroje zodpovedne a účinne na udržateľné projekty s čo najväčším vplyvom, zároveň posilňujú zodpovednosť za európsky semester a sú v súlade s našimi základnými hodnotami vyplývajúcimi zo zmluvy;
10. zdôrazňuje, že oživenie musí byť založené na vzostupnej sociálnej a hospodárskej konvergencii, sociálnom dialógu a zlepšených sociálnych právach a pracovných podmienkach pracovníkov, zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb, a musí sa pri ňom poskytovať dodatočná podpora investičnému plánu pre udržateľnú Európu (SEIP), pričom osobitnú pozornosť treba venovať posilneniu postavenia;
11. požaduje, aby firmy, ktoré dostávajú štátnu pomoc, finančné prostriedky EÚ alebo iné verejné finančné prostriedky v rámci krízy spôsobenej ochorením COVID-19, zachovali pracovné miesta a ponúkli svojim pracovníkom ochranu, platili spravodlivý podiel daní, zaviazali sa plniť ciele udržateľnosti na základe dodržiavania medzinárodných noriem zodpovedného podnikania a aby sa zdržali vyplácania dividend alebo ponúkania systémov spätného odkúpenia akcií zameraných na odmeňovanie akcionárov a zvyšovanie cien akcií;

²¹ <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2020/07/17-21/>

12. berie na vedomie aktiváciu všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu v dôsledku prudkého hospodárskeho poklesu a očakáva, že zostane aktivovaná len tak dlho, ako je potrebné na podporu úsilia členských štátov o zotavenie sa z krízy spôsobenej pandémiou, poskytnutie stabilizácie v krátkodobom horizonte a posilnenie hospodárskej a sociálnej odolnosti členských štátov a na nasmerovanie hospodárstvo k udržateľnej a inkluzívnej transformácii posilňujúcej konkurencieschopnosť a regionálnu a sociálnu vzostupnú konvergenciu;
13. stotožňuje sa so znepokojením Európskej fiškálnej rady, že usmernenia týkajúce sa načasovania a podmienok ukončenia všeobecnej únikovej doložky by sa mali poskytnúť najneskôr do jari 2021, a žiada Komisiu, aby predložila plán založený na hospodárskom výskume a údajoch, v ktorom sa zohľadnia názory Európskej fiškálnej rady;
14. súhlasí s názorom Európskej fiškálnej rady, že rýchle zvrátenie zámerov fiškálnej politiky nie je vhodné pre oživenie a že na rýchle naštartovanie dopytu v roku 2021 sú potrebné väčšia a dlhšia fiškálna podpora a rozšírenie diskrečných fiškálnych opatrení vrátane niektorých zložiek verejných výdavkov;
15. pripomína osobitnú potrebu vzostupnej konvergenencie a udržateľného rastu v rámci EÚ a konkrétnejšie v rámci eurozóny;

Preskúmanie a úprava rámca fiškálnej a hospodárskej politiky podľa výsledkov

16. berie na vedomie záver Európskej fiškálnej rady²², že fiškálny rámec sa musí preskúmať a podľa výsledku upraviť vzhľadom na jeho zbytočnú zložitosť a procyklickosť a skutočnosť, že počas rastu za posledných sedem rokov pred krízou nechránil kvalitu verejných financií ani nepodporoval udržateľné verejné investície, a vyjadruje presvedčenie, že hlboká hospodárska kríza vyvolaná pandémiou túto potrebu ešte zväčšuje;
17. domnieva sa, že v rámci preskúmania a – podľa jeho výsledkov – úpravy fiškálneho rámca po kríze spôsobenej ochorením COVID-19 sa musí nájsť nová rovnováha, aby sa podporili uvedené požiadavky, pokiaľ ide o zvýšenie verejných výdavkov podporujúcich rast v súvislosti so zmenou klímy a digitalizáciou, ako aj sociálnu, hospodársku a environmentálnu odolnosť a stabilizáciu novej úrovne investícií vrátane investícií súvisiacich so zotavením spoločností, najmä MSP, a s jednotným trhom a jeho konkurencieschopnosťou pri súčasnom zabezpečení udržateľného rozpočtového riadenia;
18. zdôrazňuje, že rámec správy ekonomických záležitostí by sa mal zaoberať aj súčasnou hospodárskou realitou, mal by byť v súlade s politickými prioritami EÚ a zároveň zlepšiť dodržiavanie fiškálnych pravidiel, ktoré sú zjednodušené, jasné a praktické a ktoré boli preskúvané a upravené podľa výsledkov;
19. prihovára sa za proticyklickú fiškálnu politiku v EÚ a jej členských štátoch, zníženie pomeru dlhu k HDP a dosiahnutie vyrovnaných alebo mierne prebytkových národných

²² Výročná správa EFB za rok 2019, s. 71.

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2019-efb-annual-report_en.pdf

rozpočtov v období hospodárskeho rastu EÚ s cieľom účinne reagovať na budúce výzvy a zabezpečiť stabilitu eurozóny; naliehavo však vyzýva Komisiu a Radu, aby v reakcii na hospodársku krízu neopakovali chyby z minulosti;

20. vyjadruje znepokojenie nad významným, ale nerovnomerným negatívnym vplyvom krízy súvisiacej s pandémiou COVID-19 na deficit verejných financií a súkromný dlh v celej eurozóne a v EÚ, u ktorých verejný dlh dosahoval vysokú úroveň pred výpadkami z dôvodu pandémie, čo ďalej zhoršuje situáciu tých členských štátov, ktoré sú obzvlášť postihnuté pandémiou a/alebo už existujúcimi vysokými úrovňami verejného dlhu; žiada také riešenie, ktoré zaručí udržateľnosť verejného dlhu; vzhľadom na túto situáciu sa domnieva, že emisia dlhopisov Európskej komisie je dôležitým krokom v súčasnej kríze;
21. domnieva sa, že je nevyhnutné, aby revízia rámca fiškálnej a hospodárskej politiky EÚ na účely spoločenskej zodpovednosti podnikov poskytla individualizované riešenia s cieľom reagovať na rôzne potreby členských štátov; požaduje pravidlá, ktoré umožnia, aby fiškálna politika reagovala s určitou mierou pružnosti v krátkodobom horizonte, za reálny a primeraný čas znížila vysokú mieru podľa fiškálnych pravidiel, pričom by sa umožnila dostatočná úroveň verejných investícií, udržateľnú daňovú politiku a stabilné príjmy štátu spolu s dlhodobou modernizáciou a posilňovaním verejnej infraštruktúry;
22. zdôrazňuje, že pri rešpektovaní fiškálnej udržateľnosti a zdravých rozpočtových pravidiel európske, vnútroštátne a regionálne verejné investície významne prispievajú k posilneniu úsilia EÚ: 1) zotaviť sa z krízy súvisiacej s pandémiou ochorenia COVID-19; 2) podporovať prechod na ekologickejšiu, sociálne inkluzívnu, udržateľnú a digitálnu spoločnosť, ako aj posilňovať rast, jednotný trh a súdržnosť v rámci EÚ a 3) zvýšiť konkurencieschopnosť a strategickú autonómiu EÚ; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby vytvorili regulačný rámec vrátane investičných pravidiel, ktoré sú predvídateľné a podporujú verejné a súkromné investície v súlade s dlhodobými cieľmi EÚ, a zároveň zabezpečujú schopnosť členských štátov reagovať na budúce krízy;

K udržateľnému a demokratickému európskemu semestru

23. víta Európsku zelenú dohodu ako dôležitú súčasť našej novej stratégie udržateľného rastu, ktorá spája štyri rozmery: životné prostredie, produktivitu, stabilitu a spravodlivosť, a kde je konkurencieschopná udržateľnosť ústredným prvkom európskeho sociálneho trhového hospodárstva založeného na digitálnych a čistých technológiách, inovačnej priemyselnej základni a strategickej autonómii, aby sa Európa stala priekopníkom v oblasti transformácie;
24. víta, že pozornosť jarného balíka opatrení európskeho semestra sa zameriava na okamžitú reakcia hospodárskej politiky na riešenie a zmiernenie vplyvu na zdravie a socioekonomického vplyvu pandémie ochorenia COVID-19 a obnovenie hospodárskych činností; konštatuje, že odporúčania pre jednotlivé krajiny v jarnom balíku európskeho semestra sa zamerali na najnaliehavejšie výzvy, ktoré prináša pandémia, a na oživenie udržateľného rastu a na to, aby boli odporúčania štruktúrované so zreteľom na dva ciele: v krátkodobom horizonte zmiernenie vážnych negatívnych sociálno-ekonomických dôsledkov pandémie koronavírusu a v krátkodobom až

strednodobom horizonte dosiahnutie udržateľného a inkluzívneho rastu, ktorý uľahčí ekologickú transformáciu a digitálnu transformáciu;

25. podporuje oznámenie Komisie o revízii európskeho semestra a podľa výsledku revízie jeho úpravy tak, aby sa premenil na nástroj na koordináciu ozdravných opatrení; konštatuje, že proces európskeho semestra by mal zabezpečiť fungovanie procesu hospodárskej správy EÚ na základe koordinácie rozpočtovej a hospodárskej politiky a v prípade potreby by mal zohľadňovať ciele sociálnej a environmentálnej politiky; vyjadruje presvedčenie, že to musí zahŕňať posilnenie koordinácie opatrení týkajúcich sa štátnej pomoci a daňových politik, ako aj fiškálnych a sociálnych politik a politik na úpravu pracovnoprávných vzťahov s cieľom predchádzať nespravodlivej hospodárskej súťaži medzi členskými štátmi;
26. vyzýva Európsku komisiu, aby vedľa európskeho semestra a bez jeho oslabenia vytvorila nový klimatický ukazovateľ, ktorý bude odzrkadľovať hospodárske ukazovatele, aby posúdila rozdiely medzi štruktúrou rozpočtov členských štátov a scenárom podľa Parížskej dohody v prípade každého z ich štátnych rozpočtov; zdôrazňuje, že je potrebné, aby tento ukazovateľ poskytol členským štátom obraz o ich smerovaní z hľadiska teploty v rámci Parížskej dohody;
27. uznáva úlohu, ktorú Komisia udelila európskemu semestru v pláne obnovy, a jeho význam pre koordináciu politik na úrovni EÚ vzhľadom na rozsah a bezprecedentný charakter politických opatrení prijatých na úrovni členských štátov; konštatuje však, že účinnosť a úspech zosúladzovania investičných a reformných programov členských štátov bude závisieť od preskúmania semestra a jeho úpravy na základe výsledkov preskúmania, a že to, či členské štáty prevezmú väčšiu zodpovednosť za vykonávanie odporúčaní pre jednotlivé krajiny, bude závisieť aj od uvedeného preskúmania a od výslednej úpravy Paktu stability a rastu; vyzýva preto Komisiu, aby proaktívnejšie a lepšie komunikovala s členskými štátmi, ponúkla riešenia šité na mieru skôr, ako sa zvyčajne prijímajú odporúčania pre jednotlivé krajiny, a aby zintenzívnila medziinštitucionálnu diskusiu;
28. poznamenáva, že prepojenie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s procesom semestra a monitorovanie pokroku pri vykonávaní investícií a reforiem by mohli posilniť záväzok členských štátov; domnieva sa však, že vzájomné prepojenie oboch by malo byť navrhnuté tak, aby posilnilo oživenie, zlepšovalo sociálnu, hospodársku a environmentálnu odolnosť členských štátov a podporovalo pridanú hodnotu EÚ;
29. vyjadruje presvedčenie, že budovanie odolného hospodárstva si vyžaduje posilnenie sociálneho rozmeru európskej správy vecí verejných s cieľom poskytnúť primeranú ochranu všetkým ľuďom bez vylúčenia možnosti stanoviť v prípade potreby minimálne normy EÚ s cieľom podporiť vzostupnú konvergenciu životných a pracovných podmienok;
30. zdôrazňuje význam úplnej diskusie a riadneho zapojenia Európskeho parlamentu a národných parlamentov; opakuje svoju výzvu na posilnenie demokratickej úlohy Európskeho parlamentu v rámci správy hospodárskych záležitostí a vyzýva Radu a Komisiu, aby náležite zohľadnili uznesenia prijaté Parlamentom; vyzýva Komisiu, aby rovnako dobre informovala Parlament a Radu ako spoluzákonodarcov o všetkých

aspektoch týkajúcich sa uplatňovania rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ vrátane prípravných fáz a akýchkoľvek návrhov na jeho reformu alebo zlepšenie;

31. zdôrazňuje dôležitú úlohu Výbor pre hospodárske a menové veci pri prijímaní opatrení na zlepšenie zodpovednosti voči Parlamentu, keďže doterajšie skúsenosti pri uplatňovaní európskeho semestra ukázali, že súčasné nastavenie zodpovednosti by mohlo byť posilnené v záujme zlepšenia jeho legitímnosti a účinnosti;
32. vyzýva na odhodlanú koordináciu so sociálnymi partnermi a inými príslušnými zainteresovanými stranami na vnútroštátnej aj európskej úrovni s cieľom posilniť demokratickú zodpovednosť, transparentnosť a kontrolnú úlohu občianskej spoločnosti;
33. zdôrazňuje, že verejné príjmy sú nevyhnutné na financovanie obnovy po pandémie, oživenia udržateľnej konkurencieschopnosti EÚ a podporu spravodlivého prechodu na udržateľné hospodárstvo; pripomína, že daňové úniky a vyhýbanie sa daňovým povinnostiam na úrovni EÚ dosahujú až 160 – 190 miliárd EUR ročne, čo predstavuje chýbajúce príjmy do štátnych pokladníc; pripomína preto význam boja proti daňovým podvodom, daňovým únikom, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a praniu špinavých peňazí na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ; v tejto súvislosti pripomína príspevok Komisie v jej oznámení s názvom Efektívnejšie a demokratickejšie rozhodovanie v oblasti daňovej politiky EÚ²³ a víta akčný plán Komisie na vytvorenie komplexnej politiky Únie v oblasti predchádzania praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu; požaduje ambiciózny legislatívny návrh s posilneným dohľadom, právomocami a zdrojmi na európskej úrovni, ako sa podrobne uvádza v uznesení Parlamentu z 1. júla 2020 s názvom Komplexná politika Únie na predchádzanie praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu – Akčný plán Komisie a ďalší nedávny vývoj²⁴;
34. vyzýva Komisiu, aby preskúmala nové politiky navrhované medzinárodnými inštitúciami, ktoré podporujú financovanie spravodlivej transformácie, ktorá zmierni sociálno-ekonomické účinky transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo, a prispievajú k nemu, podporujú udržateľný rast a zmierňujú obrovské náklady spojené s obnovou po pandémie a regenerujú verejné financie členských štátov; vyzýva vedúcich predstaviteľov EÚ a Komisiu, aby prijímali odvážne rozhodnutia s cieľom súrne zaviesť súbor nových vlastných zdrojov tak, aby zahŕňal príjmy pochádzajúce z politik EÚ v prospech ochrany životného prostredia a rozvoja spravodlivého, udržateľného a konkurencieschopného jednotného trhu, aby bolo možné splácať úvery v rámci NGE už počas nasledujúceho VFR; pripomína, že tieto vlastné zdroje treba zaviesť čo najskôr, a to najneskôr v roku 2021, a že musia byť trvalé; v tejto súvislosti zdôrazňuje pozíciu Parlamentu v legislatívnom uznesení zo 16. septembra 2020 o návrhu rozhodnutia Rady o systéme vlastných zdrojov Európskej únie, ktorým sa zavádzajú nové kategórie vlastných zdrojov²⁵;

III. Strednodobé požiadavky

²³ COM(2019)0008.

²⁴ Prijaté texty, P9_TA(2020)0204.

²⁵ Prijaté texty, P9_TA(2020)0220.

Prehĺbenie hospodárskej a menovej únie

35. zdôrazňuje, že posilnenie úlohy eura si vyžaduje správne štrukturálne podmienky, medzi ktoré patria prehĺbenie európskej menovej únie, dobudovanie bankovej únie a únie kapitálových trhov;
36. konštatuje, že bol predložený návrh rozpočtového nástroja určeného pre eurozónu v rámci rozpočtového nástroja pre konvergenciu a konkurencieschopnosť (BICC), ktorým by sa financovali balíky štrukturálnych reforiem a verejných investícií s cieľom posilniť potenciálny rast hospodárstiev eurozóny a odolnosť jednotnej meny voči hospodárskym otrasom; berie na vedomie, že súbežne s BICC existoval aj nástroj pre členské štáty mimo eurozóny, ktoré sa nezúčastňujú na nástroji pre konvergenciu a reformy (BICC), zameraný na podporu konvergenzie členských štátov mimo eurozóny s krajinami eurozóny, a to poskytovaním finančnej podpory na štrukturálne reformy; konštatuje, že Komisia vydala nový legislatívny návrh o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a stiahla uvedené legislatívne návrhy; vyzýva však Komisiu, aby v budúcnosti zvažila vypracovanie návrhov tak, aby krajiny eurozóny a mimo nej mohli mať nástroje na účinné riadenie hospodárskeho cyklu;
37. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Podrobný plán obnovy Európy, ktorý vypracovala Komisia, výrazne zvyšuje politický a hospodársky význam EÚ. Európsky semester bude v tomto rámci zohrávať významnú a koordinačnú úlohu pri zabezpečovaní okamžitej reakcie hospodárskej politiky na krízu, ktorá pripraví pôdu pre udržateľný a spravodlivý prechod a digitálnu transformáciu a zároveň podporí konvergenciu v rámci EÚ. Úspech prijatých opatrení však bude závisieť od komplexnej reformy hospodárskeho a finančného riadenia EÚ, ktorá je odôvodnená nasledujúcim spôsobom.

Rozhodnutie o prebiehajúcom preskúmaní fiškálnych pravidiel EÚ je podložené mnohými dôvodmi: Úroveň verejných investícií je zjavne nedostatočná vzhľadom na výzvy spojené s digitalizáciou a bojom proti zmene klímy. Mnohé členské štáty vnímajú požiadavky koordinácie, pokiaľ ide o politiku stability, ako čoraz väčšie bremeno. Odporúčania v oblasti hospodárskej politiky európskeho semestra členské štáty len čiastočne považovali za záväzné, a preto ich plnili len selektívne. Okrem toho chýba záväzná demokratická účasť volených národných a európskych poslancov. V dôsledku toho koordinácia politik prostredníctvom európskeho semestra nenapĺňa očakávania, pokiaľ ide o dosiahnuté výsledky v oblasti cieľov fiškálnej politiky, ale aj všeobecnejšie pri prevencii a znižovaní hospodárskej nerovnováhy.

COVID-19 viedol k historicky bezprecedentnej hospodárskej kríze, čo ešte viac zvyšuje potrebu revízie. Hoci je šok symetrický, vplyv sa v jednotlivých členských štátoch značne líši, čo odráža závažnosť pandémie a prísnosť opatrení jednotlivých štátov na zamedzenie šírenia, ale aj ich špecifické hospodárske expozície a počiatočné podmienky vrátane dostupného priestoru pre opatrenia fiškálnej politiky; Tým sa ešte viac zhoršia makroekonomické nerovnováhy. Úroveň dlhu ako percento HDP sa vo všetkých členských štátoch výrazne zvýši, pričom v niektorých z nich dosahuje znepokojujúce rozmery. Dokonca aj po skončení krízy bude pre mnohé krajiny veľmi ťažké dosiahnuť požadovaný pomer dlhu k HDP vo výške 60 %. Nevyhnutné výrazné zvýšenie verejných investícií vzhľadom na problémy súvisiace so zmenou klímy a digitalizáciou sa v blízkej budúcnosti javí ako nepravdepodobné. Pri súčasnom stave hospodárskej a finančnej politiky by opätovné prijatie súčasných nariadení Paktu stability a rastu po stiahnutí všeobecnej únikovej doložky nebralo ohľad na zmenené podmienky a budúce potreby.

V súčasnej správe o európskom semestri sa preto navrhuje, aby ústredné výzvy európskej hospodárskej a finančnej politiky – najmä realizácia udržateľnej a spravodlivej klimateckej politiky a digitalizácie – boli pevne zakotvené v súčasnej protikrízovej politike. Zároveň sa musia stanoviť základy úpravy finančného rámca a rámca hospodárskej politiky na obdobie po kríze. Kľúčovou otázkou bude zosúladenie orientácie na stabilitu európskej hospodárskej a finančnej politiky s dostatočným zvýšením verejných investícií vo všetkých členských štátoch EÚ. Okrem toho je potrebné podniknúť ďalšie kroky smerom k demokratizácii a zníženiu hospodárskych a sociálnych rozdielov.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	15.10.2020
Výsledok záverečného hlasovania	+: 29 -: 11 0: 11
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Gunnar Beck, Marek Belka, Gilles Boyer, Francesca Donato, Derk Jan Eppink, Engin Eroglu, Markus Ferber, Jonás Fernández, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Sven Giegold, Valentino Grant, Claude Gruffat, José Gusmão, Enikő Győri, Eero Heinäluoma, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, Othmar Karas, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Aurore Lalucq, Aušra Maldeikienė, Pedro Marques, Costas Mavrides, Jörg Meuthen, Csaba Molnár, Siegfried Mureşan, Caroline Nagtegaal, Luděk Niedermayer, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Piernicola Pedicini, Lídia Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Sirpa Pietikäinen, Dragoş Pîslaru, Antonio Maria Rinaldi, Alfred Sant, Martin Schirdewan, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli, Inese Vaidere, Johan Van Overtveldt, Stéphanie Yon-Courtin, Marco Zanni, Roberts Zīle
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Henrike Hahn, Eugen Jurzyca, Mick Wallace

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

29	+
PPE	Markus Ferber, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Enikő Győri, Danuta Maria Hübner, Othmar Karas, Aušra Maldeikienė, Siegfried Mureşan, Luděk Niedermayer, Lídia Pereira, Sirpa Pietikäinen, Inese Vaidere
Renew	Gilles Boyer, Engin Eroglu, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Dragoş Pîslaru, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Marek Belka, Jonás Fernández, Eero Heinäluoma, Pedro Marques, Costas Mavrides, Csaba Molnár, Alfred Sant, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli

11	-
ECR	Derk Jan Eppink, Eugen Jurzyca, Roberts Zīle
ID	Gunnar Beck, Francesca Donato, Valentino Grant, Jörg Meuthen, Antonio Maria Rinaldi, Marco Zanni
NI	Lefteris Nikolaou-Alavanos
S&D	Aurore Lalucq

11	0
ECR	Johan Van Overtveldt
GUE/NGL	José Gusmão, Martin Schirdewan, Mick Wallace
NI	Piernicola Pedicini
Renew	Caroline Nagtegaal
Verts/ALE	Sven Giegold, Claude Gruffat, Henrike Hahn, Stasys Jakeliūnas, Kira Marie Peter-Hansen

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania